

Från: TEV – Tandläkare Egen Verksamhet
Till: Regeringskansliet - Socialdepartementet
Diariernr: (S2026/01205)

Remissvar avseende promemorian ”Nya övergångsbestämmelser med anledning av tillståndsplikt för privata tandvårdgivare” (S2026/01205)

TEV – Tandläkare Egen Verksamhet (nedan kallat TEV) är den odontologiska professionens organisation för tandläkare med egen verksamhet. En riksförening inom Sveriges Tandläkarförbund. Vår uppgift är att ta tillvara tandläkarnas intressen i just de frågor som rör tandläkaryrket. Våra medlemmar är egenföretagare som själva jobbar som tandläkare. Vi representerar ca 1000 tandläkare i glesbygd och tätort över hela Sverige.

TEV – Tandläkare Egen Verksamhet lämnar härmed följande synpunkter.

Sammanfattning

TEV tillstyrker förslaget om förlängda övergångsbestämmelser eftersom det minskar risken för avbrutna behandlingar och negativa konsekvenser för patienterna.

Samtidigt anser TEV att promemorian tydliggör flera grundläggande problem med den tillståndsplikt som infördes den 1 januari 2026.

Promemorian visar att:

- informationsinsatserna inte varit tillräckliga,
- övergångsbestämmelserna varit för snävt utformade,
- handläggningstiderna hos IVO har blivit längre än vad lagstiftaren förutsatte,
- patienter riskerar att drabbas av vårdavbrott,
- seriösa små vårdföretag riskerar betydande ekonomiska konsekvenser.

TEV anser att dessa omständigheter bör föranleda en bredare översyn av tillståndsplikten och dess utformning.

TEV noterar att den aktuella promemorian i flera avseenden bekräftar de farhågor som framfördes i vårt tidigare remissvar avseende införandet av tillståndsplikt för privata tandvårdgivare. De problem som regeringen nu identifierar avseende övergångsbestämmelser, informationsinsatser och handläggningstider illustrerar de praktiska konsekvenser som TEV tidigare har varnat för.

Promemorian fokuserar på ett begränsat antal identifierade vårdgivare men analyserar inte de konsekvenser som tillståndsplikten får för nyetablerade verksamheter och företag som genomfört betydande investeringar efter den 1 januari 2026.

TEV:s medlemsundersökning från 2026, med fler än 160 svarande tandläkare med egen verksamhet, visar dessutom att endast 7 procent bedömer att de ekonomiskt skulle klara en längre väntan på IVO:s tillståndsprövning. Detta illustrerar de betydande konsekvenser som långa handläggningstider kan få för mindre tandvårdsföretag

TEV hänvisar därför även till de synpunkter som framfördes i vårt tidigare remissvar.

Promemorian är ett uttryck för att de ursprungliga övergångsbestämmelserna har varit otillräckliga

Den nu aktuella promemorian innebär i praktiken ett erkännande av att de tidigare övergångsbestämmelserna inte varit ändamålsenliga. I promemorian anges att många privata vårdgivare inte fullt ut tagit till sig de nya kraven och att flera omfattande reformer genomförts under kort tid.

Detta är inte förvånande.

Den privata tandvården domineras av små företag där verksamhetsansvarig tandläkare ofta samtidigt ansvarar för patientbehandling, personalfrågor, ekonomi, kvalitetsarbete och myndighetskontakter.

Även om vi uppfattar att regeringen försöker rätta till problem som uppkommit med de senaste lagförslagen så innehåller promemorian undantag och särlösningar som inte bygger på helhetssyn inom tandvården. I förslaget belönar man vårdgivare som inte registrerat sig i IVO:s vårdgivarregister och missat deadline på tillståndsplikt per den 3 mars med mer ansökningstid. Samtidigt ges ingen dispens till de tandläkare med egen verksamhet som fastnat på IVO:s byråkratiska skrivbord och blöder pengar varje timme.

Regelverk som utformas utan hänsyn till små klinikers förutsättningar riskerar att slå oproportionerligt mot seriösa verksamheter utan att nödvändigtvis förbättra patientsäkerheten.

Otydlighet kring rättsläget mellan den 3 mars och den 30 augusti 2026

TEV noterar att promemorian föreslår att de nya övergångsbestämmelserna ska träda i kraft först den 30 augusti 2026.

Samtidigt syftar förslaget till att skydda de vårdgivare som inte omfattas av de nuvarande övergångsbestämmelserna.

Promemorian klargör dock inte vilket rättsläge som gäller under perioden mellan den 3 mars 2026 och den 30 augusti 2026.

Det framgår inte:

- om bestämmelserna avses få retroaktiv effekt,
- om vårdgivare ska anses ha haft rätt att fortsätta verksamheten under denna period,
- hur Försäkringskassan och IVO förväntas agera innan de nya bestämmelserna träder i kraft.

TEV anser att denna fråga måste klargöras innan lagstiftningen genomförs.

Rättssäkerhet kräver att vårdgivare i förväg kan förstå vilka regler som gäller.

Handläggningstider hos IVO får inte vältras över på patienter och vårdgivare

Promemorian konstaterar att IVO:s handläggningstider uppgår till flera månader.

TEV delar bedömningen att detta skapar betydande problem. TEV:s medlemsenkät visar att endast 7 procent av verksamheterna skulle klara att hålla stängt och samtidigt bära sina fasta kostnader. Om detta är verkligheten för etablerade kliniker är det svårt att se hur nystartade verksamheter ska kunna hantera motsvarande påfrestningar.

TEV vill särskilt framhålla att problemet inte enbart består av långa handläggningstider. Under den första tillämpningsperioden har det även funnits en betydande osäkerhet kring vilka krav som faktiskt ställs för att erhålla tillstånd. Eftersom mycket få slutliga beslut har meddelats saknas vägledande praxis. Många vårdgivare har därför haft svårt att bedöma om deras verksamhet uppfyller de krav som myndigheten kommer att ställa.

Detta har skapat en rättsosäker situation som inte är förenlig med grundläggande krav på förutsebarhet i myndighetsutövning.

TEV noterar att mycket få eller inga slutliga tillståndsbeslut har kunnat identifieras bland privata tandvårdsföretag trots att tillståndsplikten varit i kraft under en längre tid. Detta väcker frågor om reformens genomförbarhet och om myndigheten tillförts tillräckliga resurser för att genomföra den kontrollmodell som lagstiftaren beslutat om.

TEV:s medlemmar rapporterar att handläggningstider i flera fall uppgår till mer än 5 månader. Enligt uppgifter till oss uppger IVO själva att man förväntar sig mellan 8–12 månaders handläggningstid. Detta ligger långt över de tidsramar som förutsattes när reformen infördes. Detta avser ansökningar från verksamheter som redan bedriver tandvård och vars verksamhet i praktiken redan är känd av myndigheterna.

Om staten inför ett nytt tillståndssystem måste staten också säkerställa att tillstånd kan prövas inom rimlig tid.

Det är inte rimligt att patienter riskerar avbrott i vården eller att små vårdföretag hotas av nedläggning på grund av långa myndighetshandläggningar. Det är heller inte rimligt att verksamheter riskerar konkurs innan de ens hunnit öppna.

TEV anser att regeringen bör överväga tidsgränser för myndighetens handläggning eller andra åtgärder som säkerställer förutsebarhet för vårdgivarna.

Risk för nya problem när övergångsbestämmelserna löper ut i slutet av 2028

TEV vill uppmärksamma regeringen på risken att motsvarande problem uppstår när de vårdgivare som enligt nuvarande övergångsbestämmelser får fortsätta bedriva verksamhet till och med utgången av 2028 ska ansöka om tillstånd.

Det rör sig om ett mycket stort antal etablerade tandvårdsföretag. Om en betydande andel av dessa lämnar in sina ansökningar under samma tidsperiod riskerar IVO att

ställas inför en ansökningsvolym som kraftigt överstiger myndighetens nuvarande handläggningskapacitet.

Mot bakgrund av de handläggningstider som redan idag förekommer finns det skäl att befara att ett stort antal seriösa vårdgivare kan hamna i en situation där deras möjlighet att bedriva verksamhet blir beroende av hur snabbt myndigheten kan hantera inkomna ansökningar.

TEV anser att regeringen redan nu bör analysera behovet av ytterligare övergångsbestämmelser eller andra lösningar som säkerställer att vårdgivare inte drabbas av negativa konsekvenser till följd av myndighetens handläggningstider.

Det är enligt TEV inte rimligt att vårdgivare eller patienter ska bära risken för att staten saknar tillräcklig kapacitet att hantera de ansökningar som lagstiftningen själv genererar.

TEV anser därför att regeringen redan nu bör utreda behovet av en förlängning av övergångsbestämmelserna för samtliga vårdgivare som omfattas av dispens till 2028 men också de som ansökt om tillståndsplikt under 2026. Lagstiftningen bör utformas så att en verksamhet som lämnat in en ansökan automatiskt får fortsätta bedrivas till dess att IVO fattat ett slutligt beslut.

Den enskilde vårdgivaren ska inte bära risken för myndighetens handläggningstider eller administrativa kapacitet. Regeringen bör säkerställa att en vårdgivare som lämnat in en ansökan alltid har rätt att fortsätta bedriva verksamheten till dess att ett slutligt beslut vunnit laga kraft.

Konsekvensanalysen är ofullständig

Promemorian anger att förslaget inte bedöms få några betydande konsekvenser för företagens arbetsförutsättningar eller villkor.

TEV delar inte denna bedömning.

För många mindre tandvårdsföretag innebär promemorian eventuellt ett verksamhetsstopp. Det är ett direkt hot mot verksamhetens överlevnad. Företagen har ofta omfattande fasta kostnader i form av lokaler, personal, leasingavtal och utrustningsfinansiering. Om verksamheten inte kan bedrivas under en längre period riskerar konsekvensen att bli insolvens eller konkurs trots att det inte finns några invändningar mot verksamhetens kvalitet eller patientsäkerhet.

Osäkerheten kring tillståndsprovningen riskerar även att påverka generationsskiften och ägarförändringar inom tandvården. Köpare, finansiärer och kreditgivare får svårare att bedöma riskerna i samband med företagsöverlåtelser när det saknas praxis kring tillståndsgivningen. Detta riskerar att minska nyetableringar och försvåra kompetensförsörjningen inom tandvården.

För många mindre tandvårdsföretag kan osäkerhet kring tillståndsstatus, risk för avslutning från tandvårdsstödet och oklarheter kring verksamhetens fortsatta drift få mycket stora ekonomiska konsekvenser.

TEV medlemsundersökning från 2026, med fler än 160 svarande tandläkare med egen verksamhet, visar att endast 7 procent bedömer att de ekonomiskt skulle klara att invänta IVO tillståndsprovning under en längre period. Resultatet illustrerar hur beroende mindre vårdföretag är av förutsebara och skyndsamma myndighetsprocesser.

Mot denna bakgrund framstår promemorians bedömning att förslaget inte får några betydande konsekvenser för företagens villkor som otillräckligt underbyggd.

TEV noterar att promemorian i huvudsak fokuserar på de 56 vårdgivare som identifierats som särskilt berörda av de nuvarande övergångsbestämmelserna. Konsekvensanalysen belyser däremot inte situationen för de vårdgivare som etablerat eller förvärvat verksamheter efter den 1 januari 2026.

Dessa företag har ofta genomfört betydande investeringar i lokaler, utrustning och personal innan verksamheten kunnat startas eller expandera. Det är inte ovanligt att investeringarna uppgår till flera miljoner kronor. För dessa företag kan osäkerheten kring tillståndsprovningen få mycket omfattande ekonomiska konsekvenser.

TEV anser att konsekvensanalysen bör kompletteras med en bedömning av hur tillståndsplikten påverkar nyetableringar, företagsförvärv och investeringar inom tandvården. Ett regelverk som skapar osäkerhet kring möjligheten att bedriva verksamhet riskerar att minska viljan att investera i svensk tandvård och därmed försämra patienternas tillgång till vård.

Konsekvensanalysen saknar en närmare beskrivning av:

- påverkan på småföretag,
- administrativa kostnader,

- juridiska kostnader,
- påverkan på investeringar,
- påverkan på generationsskiften,
- påverkan på nyetableringar.

TEV anser därför att konsekvensanalysen behöver kompletteras.

Avslutande synpunkter

TEV tillstyrker den föreslagna förlängningen av övergångsbestämmelserna eftersom den eventuellt minskar risken för avbrutna behandlingar och negativa konsekvenser för patienter.

Samtidigt visar promemorian att det finns betydande brister i den praktiska utformningen av tillståndsplikten.

TEV anser att regeringen bör:

- klargöra rättsläget mellan den 3 mars och den 30 augusti 2026,
- komplettera konsekvensanalysen,
- analysera konsekvenserna av långa handläggningstider,
- säkerställa att vårdgivare som följer regelverket inte drabbas av myndighetens handläggningstider,
- genomföra en bredare utvärdering av tillstandsreformens proportionalitet och träffsäkerhet.

Vänliga hälsningar/

TEV – Tandläkare Egen Verksamhet

genom Helena Håkansson Forthmeijer

Legitimerad tandläkare,

Ordförande i TEV – Tandläkare Egen Verksamhet